

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

14. TÝDEN (1.4.2025)

Kamil Holý

Výzkumný tým: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v.v.i.

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách **CARC**: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

V druhé polovině týdne budou vhodné teploty pro nálet krytonosců do porostů, následné ochlazení aktivitu škůdců utlumí. Oproti loňskému roku je zatím jaro chladnější, půda je studená a výskyt škůdců nízký. Do nezakrytých porostů brukvovité zeleniny naletují krytonosci a dřepčík olejkový, pokud se následně přikryjí netkanou textilií, mohou škodit žírem dospělců a vylíhlé larvy později vyžirají řapíky, stonek a podporují výskyt chorob. Na cibuli jsou dospělci třásněnek, v prohřáté půdě jsou aktivní drátovci, lokálně mohou škodit i přezimující housenky osenic a dalších půdních škůdců.

Přezimující polyfágní škůdci - v teplejších oblastech nebo ve foliacích mohou škodit drátovci, ale hlavní škody začnou až po ohřátí půdy, která je stále studená. Lokálně mohou škodit přezimující housenky osenic, které okusují/překusují nadzemní části rostlin nebo poškozují podzemní orgány.

Brukvovitá zelenina - většina porostů je zakryta netkanou textilií, která účinně chrání proti náletu škůdců, především krytonosců. Pokud jsou nedostatečně zatížené konce textilie, bývají později napadené okraje. Krytonosci mohou nalétnout do čerstvě vysazené plochy - zakrýt co nejdříve.

Ostatní zelenina - na cibuli jsou dospělci třásněnek, ale většinou v nízkém množství.

Riziková skupina: krytonosci, dřepčíci, drátovci, housenky, třásněnky

Krytonosci

- přemnožení krytonosciů na řepkách se projevuje negativně na zvyšování škodlivosti i na brukvovité zelenině. Dospělci napadají nezakryté výsadby, podlézají pod nedostatečně zatíženými okraji textilie nebo kladou vajíčka ještě v místě pěstování sadby.

Monitoring - nálet dospělců se stejně jako na řepce monitoruje žlutými miskami nebo prohlídkou/oklepem rostlin.

Ochrana - provádí se proti dospělcům před vykladením vajíček. Zakrytí porostů netkanou textilií bez trhlin a s dobře zatíženými okraji, je dostatečnou mechanickou bariérou. Pokud jsou dospělci již v porostu, je třeba před zakrytím porost ošetřit.

Dřepčík olejkový

- může škodit stejným způsobem jako krytonosci, ale v porovnání s krytonosci je škodlivost na zelenině méně významná.

Monitoring a ochrana jsou shodné s krytonosci.

Třásněnky

- na ozimé cibuli se mohou vyskytovat dospělci třásněnek. Škodlivost v tomto

období je nízká, pokud nejsou poškozené listy sáním, je zbytečné ošetřovat a přípravky si šetřit na pozdější období, až začnou naletovat dospělci z okolí.

Monitoring - dospělci jsou většinou ukrytí mezi listy u báze, při vyšším výskytu nebo za teplého počasí část jedinců i volně na listech. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Podobně jako třásněnky vypadají zrnka písku ulpělá na listu - používat lupu (jsou i aplikace v mobilu).

Ochrana - při začínajícím poškození listů sáním.

Užitečné organismy

- jaro je teprve na začátku, užitečných organismů je minimum. Na povrchu půdy se objevují přezimující draví střevlíci, drabčíci a pavouci. Na vlhká místa po závlaze se mohou hromadně slétávat různé druhy samotářských včel, které občas i vytvářejí zemní hnízda na uježděných přístupových cestách. Výskyt škůdců na přezimujících rostlinách (bylinky apod.) může prozradit přítomnost slunéček.

Dospělec třásněnky na cibuli

Drobná zrnka písku vypadají podobně jako světlé nymfy třásněnky

Kvalitně zakrytá plocha je dostatečnou bariérou před naletujícími škůdci

Nezatížené konce umožní průnik škůdců a pozdější napadení rostlin na okraji od krytonosců